

Коледж ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Цивільний процес»

підготовки молодшого спеціаліста

галузь знань **0304 «Право»**

спеціальність **5.03040101 «Правознавство»**

форма навчання **денна**

(Шифр за ОПІ ПІ 8)

Кіровоград – 2016 рік

Програма навчальної дисципліни «Цивільний процес» для студентів за спеціальністю 5.03040101 «Правознавство»

Розробник: викладач циклової комісії з правознавства Шаркова Г. Ю.

Обговорено та рекомендовано Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кропивницький інститут державного та муніципального управління»

Протокол від 08 вересня 2016 року № 1

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Цивільний процес» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста за спеціальністю «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність суспільних відносин, які складаються в процесі здійснення правосуддя в порядку цивільного судочинства, наукові теорії, концепції та догми, що обґрунтовують природу права особи на захист своїх прав та охоронюваних законом інтересів.

Міждисциплінарні зв'язки: цивільне право, трудове право, земельне право, сімейне право, житлове право, господарсько-процесуальне право, господарське право, кримінально-процесуальне право, адміністративно-процесуальне право.

Програма навчальної дисципліни складається з наступних змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні положення цивільного процесу

Змістовий модуль 2. Правова характеристика провадження справ у суді першої інстанції

Змістовий модуль 3. Перегляд та виконання судових рішень

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу Метою вивчення даного курсу є засвоєння студентами значення норм та інститутів цивільного процесуального права, які регулюють встановлений законом порядок здійснення правосуддя в цивільних справах (цивільне судочинство, цивільний процес) у спорах, що виникають з цивільних, трудових, сімейних, інших правовідносин, а також провадження у справах окремого та наказного провадження, спрямованих на виконання важливих завдань із захисту прав і свобод людини і громадянина, гарантованих Конституцією України, іншим законодавством України прав і інтересів організацій, держави і суспільства.

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста; на підставі вивчення цивільного процесу.

Розвиваюча – формувати й розвивати правові знання студентів, навчити їх аналізувати нормативно-правові акти та інші документи, виробити навички самостійного аналізу, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна – формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості,

поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в становленні Української держави; сприяти розвитку в майбутніх юристів правової свідомості і правової культури, професійних й особистих якостей.

Завдання вивчення курсу:

- ознайомити студентів з джерелами цивільного процесуального права;
- сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів;
- прищепити їм вміння працювати з ними та навички творчого мислення;
- залучити студентів до активного обговорення теоретичних питань, навчити формулювати і чітко викладати свою думку, розбиратися у вирішенні конкретних фактичних ситуацій, які можуть виникнути в ході судової діяльності, складати процесуальні документи.

У результаті вивчення курсу студенти мають:

Знати:

1. предмет, метод, систему та джерела цивільного процесуального права;
2. принципи цивільно-процесуального права;
3. цивільно-процесуальні правовідносини;
4. склад учасників цивільного процесу;
5. поняття позову, стадій цивільного процесу;
6. поняття процесуальні строки, зміст інститутів цивільної юрисдикції та підсудності;
7. докази і доказування в цивільному процесі;
8. поняття позову, стадій цивільного процесу;
9. порядок розгляду справ в апеляційному, касаційному провадженні, виконавче провадження.
10. структуру права і законодавства;
11. сутність правотворчості, правозастосування та тлумачення норм права;
12. поняття правомірної поведінки, правопорушення та юридичної відповідальності;
13. сутність законності і правопорядку.

Вміти:

1. аналізувати цивільні, земельні, житлові, сімейні справи, окремі цивільно-процесуальні документи;
2. тлумачити чинне цивільно-процесуальне законодавство;
3. застосовувати норми матеріального та процесуального права;
4. складати зразки позовних заяв, заяв, скарг, проекти судових рішень і ухвал.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 162 години 4,5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення цивільного процесу

Тема № 1. Поняття, завдання і джерела цивільного процесу

Поняття, предмет, метод і система цивільного процесуального права та його значення. Роль науки в подальшому удосконаленні і розвитку законодавства з метою захисту судом прав і охоронюваних законом інтересів особи. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України. Джерела цивільного процесуального права. Дія цивільних процесуальних норм в часі і в просторі. Несудові процесуальні форми захисту прав і законних інтересів громадян і юридичних осіб. Поняття цивільного судочинства (процесу) та його завдання. Види цивільного судочинства, коротка характеристика та порівняльний аналіз. Стадії цивільного процесу. Суть, основні риси і значення цивільної процесуальної форми.

Тема № 2. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин, їх особливості та характерні ознаки. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Зміст і об'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин, його правове положення. Роль суду в цивільному процесі. Склад суду. Особи, які беруть участь у справі. Їх поняття, склад, процесуальні права та обов'язки. Особи, які притягуються до участі в справі для сприяння в здійсненні правосуддя (свідки, експерти, перекладачі та інші учасники процесу), їх процесуальне становище, функції. Права, обов'язки та відповідальність.

Тема № 3. Сторони в цивільному процесі

Поняття сторін в цивільному процесі. Їх процесуальні права та обов'язки. Процесуальна співучасть. Мета і підстави співучасті. Класифікація співучасті за процесуальною та матеріально-правовою ознакою. Процесуальні права і обов'язки співучасників. Поняття належної та неналежної сторони. Умови і процесуальний порядок заміни неналежної сторони. Правові наслідки заміни неналежної сторони. Процесуальне правонаступництво. Поняття, види, підстави. Порядок вступу в процес правонаступника і його правове становище. Відмінність процесуального правонаступництва від заміни неналежної сторони.

Тема № 4. Підвідомчість цивільних справ. Доказування в цивільному процесі

Поняття і види підвідомчості. Загальні правила визначення підвідомчості цивільних справ суду. Деякі особливості підвідомчості окремих категорій цивільних справ.

Поняття і мета доказування в цивільному процесі. Поняття і роль доказів у цивільній справі. Поняття предмету доказування та його визначення щодо конкретних цивільних справ. Обставини, які не підлягають доказуванню. Обов'язок доказування. Належність доказів і допустимість засобів доказування. Порядок збирання, забезпечення та подання доказів. Оцінка доказів. Класифікація судових доказів: прямі і побічні; первинні і похідні; усні і письмові; особисті і речові.

Види засобів доказування. Пояснення сторін, третіх осіб та їх представників. Показання свідків, процесуальний порядок їх допиту. Права і обов'язки свідків. Письмові докази, їх види за змістом і формою та порядок витребування. Речові докази. Порядок їх подання, зберігання та повернення. Висновок експерта. Його процесуальні права і обов'язки. Додаткова і повторна експертизи. Забезпечення доказів.

Змістовий модуль 2. Правова характеристика провадження справ у суді першої інстанції

Тема № 5. Відкриття провадження у цивільній справі в суді

Поняття і суть позовного провадження. Поняття позову. Елементи позову. Види позовів. Право на позов і право на пред'явлення позову. Умови реалізації права на пред'явлення позову. Процесуальний порядок пред'явлення позову. Наслідки його недотримання. Позовна заява, її зміст і форма. Порядок виправлення недоліків позовної заяви. Наслідки не виправлення недоліків вказаних в ухвалі. Прийняття позовної заяви. Підстави для відмови в прийнятті заяви. Правові наслідки порушення цивільної справи. Об'єднання і роз'єднання позовів. Захист інтересів відповідача. Зустрічний позов, його зміст і порядок пред'явлення. Поняття і підстави забезпечення позову. Способи та порядок забезпечення позову. Відповідальність за порушення заходів по забезпеченню позову.

Тема № 6. Провадження у справі до судового розгляду

Мета і значення попереднього судового засідання. Зміст та порядок проведення попереднього судового засідання. Процесуальні дії суду і осіб, які беруть участь у справі, по підготовці справи. Судові виклики і повідомлення, їх зміст і порядок вручення.

Тема № 7. Судовий розгляд цивільних справ

Поняття і значення стадії судового розгляду цивільних справ. Судове засідання — процесуальна форма розгляду цивільних справ. Складові частини судового засідання: підготовка: розгляд справи по суті, судові дебати, ухвалення і оголошення судового рішення.

Ускладнення у процесі судового розгляду цивільних справ. Відкладення розгляду справи. Зупинення провадження по справі. Закриття провадження в справі. Залишення заяви без розгляду.

Фіксування цивільного процесу. Фіксування судового засідання технічними засобами. Журнал судового засідання. Протокол про окремі процесуальні дії.

Тема № 8. Постанови суду першої інстанції

Види судових постанов та їх відмінності. Суть і значення судового рішення. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення. Зміст і порядок викладення частин судового рішення: вступної, описової, мотивувальної та резолютивної.

Негайне виконання, визначення порядку виконання, надання відстрочки і розстрочки виконання.

Виправлення недоліків судового рішення судом, що його ухвалив шляхом: виправлення описок і арифметичних помилок, ухвалення додаткового рішення, роз'яснення рішення.

Поняття законної сили судового рішення. Правові наслідки набрання судовим рішенням законної сили.

Ухвали суду першої інстанції, їх зміст, порядок постановлення. Заочне рішення.

Змістовий модуль 3. Перегляд та виконання судових рішень

Тема № 9. Апеляційне та касаційне провадження

Суть і значення апеляційного та касаційного оскарження і перевірки рішень, ухвал суду першої інстанції. Право апеляційного оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції та процесуальний порядок його реалізації. Підготовка і розгляд справи судом

апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної та касаційної інстанції. Апеляційне оскарження і перевірка ухвал суду першої інстанції. Рішення і ухвали суду апеляційної та касаційної інстанції.

Тема № 10. Звернення судових рішень до виконання та поворот виконання

Рішення, які звертаються до примусового виконання, і виконавчі документи. Виконавчий лист.

Повноваження суду, пов'язані з виконавчим провадженням по примусовому виконанню його рішень. Роз'яснення рішення, що підлягає виконанню. Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу і порядку виконання рішення суду. Відмова від стягнення і затвердження мирової угоди. Оголошення розшуку боржника або дитини. Поворот виконання.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Бичкова С.С., Бобрик В.І., Ізарова І.О. та ін. Цивільне процесуальне право України: Навчальний посібник / За заг. ред. С.С.Бичкової. - 2-ге вид., доповн. і переробл. - К.: Атіка, 2007. - 404 с
2. Буркацький Л.К. Захист цивільного права та інтересу: Методика складання документів, коментарі, позовні та інші заяви: Навч. посібник. -К.: Юрінком Інтер, 2005. - 400 с
3. Васильєв СВ. Гражданский процесс: Учебное пособие. - Х.: ООО «Одиссей», 2006. - 512 с.
4. Васильєв СВ. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій цивільних справ. - Х.: Еспада, 2007. - 288 с
5. Гражданский процесс (Программа курса. Схемы и таблицы. Экзаменационные вопросы. Тесты): Учебное пособие / Отв. ред. проф. И.В.Решетникова. - М.: Издательство БЕК, 2001. - 128 с.
6. Гражданский процесс Украины: Учебник / Под ред. проф. Комарова В.В. - Х.: Одиссей, 2001. -704 с.
7. Гражданский процесс Украины / Под ред. Ю.С.Червоного. - К.: Истина, 2006. – 400 с.
8. Гражданское процессуальное право Украинской ССР / М.И. Штефан, Е.Г. Дрижчаная, Л.К. Радзиевская и др. - К.: Выща школа, 1989. - 320 с.
9. Гражданский процессуальный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Червоний Ю.С., Волосатый Г.С., Ермолаева В.О. и др. - Х.: Одиссей, 2007. - 792 с.
10. Застосування судами цивільного і цивільного процесуального законодавства / за заг. ред. Ш.Шевчука. - К: Ін Юре, 2002. - 416 с.
11. Зейкан Я.П. Коментар Цивільного процесуального кодексу України. - К.: Юридична практика, 2006. - 560 с.
12. Зразки процесуальних документів (заяви, позовні заяви, скарги, клопотання, що подаються до суду) / Укладачі: Лядецький М.М., Хавронюк М.І. Кравчук В.М. Стратегія і тактика цивільного процесу. Практичний посібник. - К: Атіка, 2002. - 352 с
13. Кілічова Т.М. Цивільний процес: Навч. посіб. для дистанційного навчання / за наук. ред. О.Г.Мурашина. - К.: Університет «Україна», 2006. – 215 с.
14. Комаров В. В. та ін. Цивільне процесуальне право України: Підруч. для студ. юрид. спец, вузів / В.В. Комаров (ред.). — Х. : Право, 1999. — 592 с.
15. Кравчук В.М., Угриновська О.І. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. - К.: Истина, 2006. - 944 с
16. Кузьменко С.Г. Гражданский процесс в вопросах и ответах: Учеб. пособие. — Донецк: Академия, 1998. —88 с.
17. Курс советского гражданского процессуального права. Том 1. Теоретические основы правосудия по гражданским делам. - М.: Наука, 1981. - 464 с.
18. Кройтор В.А. Гражданский процесс: Учебное пособие для подготовки к зачету и экзамену. - Х.: Эспада, 2003.-288 с.
19. Луспеник Д.Д. Застосування новел ЦК і ЦПК України в судовій практиці. - Х.: Харків юридичний, 2005.-432 с.
20. Луспеник Д.Д. Настільна книга професійного судді при розгляді цивільних справ (складання судових процесуальних документів за новим ЦПК України). - Х.: Харків юридичний, 2005. - 640 с
21. Луспеник Д.Д. Розгляд цивільних справ судом першої інстанції. -Харків: Харків юридичний, 2006. - 480 с
22. Чорнооченко СІ. Цивільний процес України: Навчальний посібник. -К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 472 с
23. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України. - К.: Ін Юре, 2005. - 624 с.

Додаткова:

1. Адамова Е. Доказательственная роль суда в гражданском судопроизводстве // Юридический вестник. - 2003. - № 2. - С. 110 - 114.
2. Алиев Т.Т., Громов Н.А. Презумпция истинности судебного решения в гражданском процессе // Государство и право. - 2004. - № 8. - С 110 -115.
3. Анисимова Л.И. Доказывание по гражданским делам // Советское государство и право. - 1983. -№ Ю.-С. 111-116.

4. Барсукова В.М. Розгляд судами справ про усиновлення (удочеріння) дітей // Вісник Верховного Суду України. - 1999. - № 5. - С 32 - 34.
5. Бігун В. Цивільна процесуальна правоздатність та цивільна процесуальна дієздатність іноземних осіб // Право України. - 1999. - № 10. - С 86 - 89.
6. Бичкова С. Спеціаліст як новий учасник цивільного процесу // Підприємництво, господарство і право. - 2006. - № ю. - С 24 - 26.
7. Белоконов В. Розподіл обов'язків по доказуванню в цивільному процесі // Право України. - 1996. - №9. - С 55-57.
8. Бобровник О.В. Треті особи із самостійними вимогами щодо предмета спору за чинним та новим ЦПК України // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 29. - К, 2005-С 386-391.
9. Боннер А.Т. Охрана интересов душевнобольных и слабоумных граждан // Советское государство и право.-1986.-№11.-С. 99-105.
10. Боннер А.Т. Правило допустимости доказательств в гражданском процессе: необходимость или анахронизм ? // Советское государство и право. - 1990. - № 10. - С 21 - 30.
11. Боннер А.Т. Соотношение инициативы и активности сторон и суда в гражданском судопроизводстве // Советское государство и право. -1983. - № 8. - С. 12-18.
- 12.Бородин М. Перегляд рішень, що набрали законної сили, у зв'язку з нововиявленими обставинами за новим ЦПК України // Право України. -2004. - № 11. - С 42 - 45.
- 13.Брайг Б. Реформа гражданского процессуального и арбитражного процессуального права в государствах-участниках СНГ // Государство и право. - 2002. - № 2. - С. 122 - 128.
- 14.Валюх В.М. Інтереси держави як предмет представництва прокурором в суді // Право України. -2001.-№2.-С 112-114.
- 15.Валюх В.М. Підстави участі прокурора у цивільному процесі // Проблеми вдосконалення правового забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина в Україні: Матеріали УІ-І Регіональної міжвузівської наукової конференції молодих вчених та аспірантів [м. Івано-Франківськ, 22 квітня 2005 року]. - Івано-Франківськ, 2005. - С. 260 - 264.
- 16.Валюх В. Представництво прокурором інтересів громадянина в суді // Адвокат. - 2002. -№4-5.-С. 30-33.
- 17.Валюх В.М. Проблеми правового становища та повноважень прокурора у цивільному процесі // Актуальні питання реформування правової системи України. Збірник наукових статей за матеріалами II Міжвузівської науково-практичної конференції 27-28 травня 2005 року. -Луцьк, 2005. - С. 73 - 78.
- 18.Валюх В.М. Свідок у цивільному судочинстві: деякі особливості процесуального становища // Актуальні питання реформування правової системи України: Збірник наукових статей за матеріалами III Міжнародної конференції, м. Луцьк, 2-3 червня 2006 року: У 2-х т. -Луцьк: РВВ «Вежа», 2006 - Т.1. -С 253-255.
- 19.Валюх В.М. До питання про доказову силу пояснень сторін, третіх осіб та їхніх представників у цивільних справах // Актуальні питання реформування правової системи України: 36. наук. ст. за матеріалами IV Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 2007 р., 1-2 черв.: У 2-х т. / Уклад. Т.Д.Климчук, І.М.Якушев. - Луцьк: РВВ «Вежа» Волин, держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. - Т. 1. - С. 367 - 371.
- 20.Васильєва Ж. Підстави призначення експертизи в цивільному процесі // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 28. - К., 2005. - С. 353 - 358.
- 21.Вахонєва Т.М. Процесуальні строки захисту цивільних прав за новим цивільно-процесуальним законодавством // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 27. - К., 2005.-С 342-348.
- 22.Веденеев Е.Ю. Полномочия суда в доказывании по делу в условиях совершенствования гражданского и арбитражного судопроизводства // Государство и право. - 2001. - № 10. - С. 36 - 46.
- 23.Гнездов О. Судовий порядок усиновлення дітей // Право України. -1999. - № 9. - С. 47 - 52.
- 24.Грабовська О.О. Проблеми застосування іноземного законодавства при вирішенні справ про усиновлення дітей іноземними громадянами // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 27. - К., 2005. - С. 397 - 403.
- 25.Гузь Л.Е. Апелляционное и кассационное производство (теория, проблемы и практика применения судами первой, апелляционной и кассационной инстанцией). - Х.: Харьков юридический, 2003. - 248 с.

26. Гузь Л.Є. Підстави для скасування судових рішень (ухвал) та способи запобігання їх виникнення при розгляді цивільних справ в судах. - Х.: ВПФ «Поліграфіст», 2006. - 722 с
27. Гузь Л.Є. Подготовка некоторых категорий гражданских дел к слушанию и особенности их рассмотрения. Книга 3. - Х.: Харьков юридический, 2001. - 238 с.
28. Гураленко Н. Принципи цивільного процесу: поняття та особливості // Юридична Україна. - 2006. - №9. - С 71-74.
29. Диба І. Представник у цивільному процесі // Юридичний вісник України. - 2006. - № 15. - С. 12.
30. Диба І. Свідок у цивільному процесі // Юридичний вісник України. - 2005. - № 43. - С. 12.
31. Диба І. Фальшивість доказів // Юридичний вісник України. - 2006. - № 6. - С. 12.
32. Добровольская Т.В. Гласность судопроизводства в СССР // Советское государство и право. - 1983. - №9. - С. 74-81.
33. Дунае Т.О., Руденко М.В. Прокурор у цивільному процесі України: сутність, завдання, повноваження. - Х.: Харків юридичний, 2006. - 340 с
34. Дунае Т., Руденко М. Прокурорське представництво в цивільному процесі // Юридичний вісник України. - 2006. - № 10. - С 6 - 7.
35. Дунае Т., Руденко М. Участь прокурора у цивільному процесі // Прокуратура. Людина. Держава. - 2005. - № 5. - С 89 - 100; 2005. - № 6. - С. 55-63.
36. Захарова О.С. Представництво у цивільному судочинстві // Вісник Академії адвокатури України. - 2005. - №4. - С 32-36.
37. Зілковська Л.М. Щодо участі прокурора у справах про усиновлення // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 28. - К., 2005. - С. 366 - 370.
38. Клинова Е.В. О преюдициальности судебного решения // Вестник Московского университета. Серия 11. Право. - 2003. - № 6. - С. 91 - 98.
39. Ковтун Л. Представництво в цивільному процесі: окремі проблеми // Право України. - 2004. - №1. - С. 139-143.
40. Колоколова Э.Е. Адвокат - представитель в гражданском процессе. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2004. - 135 с.
41. Костюк В.Л., Лазько О.М. Теоретичні аспекти пояснень сторін і третіх осіб у цивільному процесі України // Часопис Київського університету права. - 2006. - № 1. - С. 97 - 101.
42. Лазько О.М. Письмові докази як засіб доказування у цивільному процесі України. - Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 29. - К., 2005. - С. 432 - 437.
43. Логинов П.В. Понятие иска и исковая форма защиты права // Советское государство и право. - 1983. - №2. - С. 100-105.
44. Луспенник Д. Внутрішнє переконання судді як елемент оцінки доказів // Юридичний вісник України. - 2006. - № 43. - С 8 - 9.
45. Луспенник Д. Заочне рішення: його цілі, процедура, проблеми та шляхи їх вирішення // Право України. - 2004. - № 5. - С 95 - 99.
46. Луспенник Д. Заочний розгляд справи: проблемні новели ЦПК // Юридичний вісник України. - 2006. - №9. - С 7.
47. Луспенник Д. Застосування у судовій практиці доказових презумпцій та фікцій у системі розподілу обов'язків з доказування за новим ЦПК України // Право України. - 2005. - № 8. - С. 56 - 60.
48. Луспенник Д. Кому потрібна поспішна апеляція ? // Юридичний вісник України. - 2006. - № 5.
49. Луспенник Д. Розгляд судом заяв про фальшивість доказів відповідно до нового Цивільного процесуального кодексу України // Вісник Верховного Суду України. - 2004. - № 12. - С. 33 - 37.
50. Мурадян Э.М. Социальное действие и резонанс судебного решения // Советское государство и право. - 1983. - № 3. - С. 46 - 54.
51. Надгорний Г. Регламентация судової експертизи в цивільному процесі (до підготовки нового ЦПК України) // Право України. - 1994. - № 11 - 12. - С 23 - 25.
52. Немировська О. Змагальність: старе поняття, новий зміст // Право України. - 1999. - № 9. - С 53 - 56.
53. Нечипорук С. Принцип участі громадян у здійсненні правосуддя та поєднання колегіального й індивідуального порядку розгляду справ // Право України. - 2003. - № 11. - С. 82 - 85.
54. Паскар А. Єдність і взаємозв'язок цивільних процесуальних правовідносин // Юридична Україна. - 2005. - №10. - С 60-63.

- 55.Петровський А.В. Актуальні питання участі прокурора у справах про визнання правочинів недійсними у світлі нового цивільно-процесуального законодавства // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 29. - К, 2005. - С 391 - 397.
- 56.Порева Л.А. Цивільний процес: Авторизований виклад модульного курсу: Навч. посіб. / Л.А.Порева, О.Х.Юлдашев. - К: МАУП, 2005. - 72 с
- 57.Сакара Н. Належна судова процедура як елемент доступності правосуддя // Юридична Україна. -2004.-№3.-С 63-67.
- 58.Сакара Н. «Право бідності» як елемент доступності правосуддя у цивільних справах // Юридична Україна. - 2005. - № 1. - С 3 8 - 43.
- 59.Свідерська М. Порівняльна характеристика судового наказу, судового рішення та виконавчого напису нотаріуса // Підприємництво, господарство і право. - 2005. - № 3. - С. 117-119.
- 60.Світлична Г. Практика підготовки справ окремого провадження до судового розгляду // Радянське право. - 1986. - № 10. - С 31 - 34.
- 61.СНГ: реформа гражданского процессуального права: Материалы Международной конференции / Под общей редакцией М.М.Богуславского и А.Трунка. - М.: ООО «Городец-издат», 2002. - 256 с.
- 62.Справочник по доказыванию в гражданском судопроизводстве / Под ред. И.В.Решетниковой. - М: Норма, 2005.-464 с.
- 63.Справочник практикующего юриста по гражданским делам. - М.: Юриспруденция, 2002. - 464 с.
- 64.Сульженко Ю. Захист прав та охоронюваних законом інтересів третіх осіб у цивільному процесі // Право України. - 2005. - № 3. - С 80 -86.
- 65.Сульженко Ю. Правове становище цивільного процесуального представника як самостійного суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин: його повноваження // Право України. - 2002. - № 9. -С 7781.
- 66.Сульженко Ю. Реалізація права на судовий захист у суді першої інстанції // Право України. - 2005. -№7.-С. 89-94.
- 67.Татулич І. Особливості цивільної процесуальної форми // Юридична Україна. - 2006. - № 10. -С 66-70.
- 68.Тертишніков В. Підготовка цивільних справ до судового розгляду // Вісник Академії правових наук України. - 2006. - № 2. - С 149 - 153.
- 69.Тертишніков В., Сидоренко О. Правове регулювання структури цивільного судочинства // Вісник Академії правових наук України. -2005. - № 2 (41). - С. 137 - 143.
- 70.Тимченко Г.П. Відмова від позову як наукова проблема // Часопис Київського університету права. -2004.-№1.-С. 62-65.
- 71.Тимченко Г. Джерела змагальності у цивільному судочинстві // Право України. - 2005. - № 1. -С 99-103.
- 72.Тимченко Г. Зміст змагальності у сучасному цивільному процесі // Право України. - 2005. - № 5. -С 111-114.
- 73.Тимченко Т.П. Европейские стандарты гражданского судопроизводства // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 29. - К., 2005. - С. 362 - 366.
- 74.Тимченко Т.П. Підстава позову в цивільному процесі // Вісник Верховного Суду України. - 2004. -№10.-С 36-39.
- 75.Тимченко Г.П. Принцип змагальності та проблеми його реалізації у цивільному судочинстві // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 27. - К., 2005. - С. 302 - 306.
- 76.Тимченко Г.П. Принцип справедливого судового процесу та його закріплення в новому ЦПК України // Часопис Київського університету права. - 2005. - № 1. - С. 78 - 83.
- 77.Тимченко Г. Проблема активності суду в цивільному процесі // Право України. - 2004. - № 3. -С 92-95.
- 78.Тимченко Г.П. Теоретичні проблеми визнання позову в цивільному процесі // Часопис Київського університету права. - 2004. - № 2. - С. 4953.
- 79.Тимченко Г.П. Тип гражданского судопроизводства: украинский путь развития // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 28. - К., 2005. - С. 382 - 388.
- 80.Тимченко П., Комаров В., Пугачова Н. Процесуальні питання обмеження дієздатності громадян, які зловживають спиртними напоями // Радянське право. - 1986. - № 9. - С. 45 - 49.

81. Трубников П.Я. Судебное рассмотрение дел об установлении фактов, имеющих юридическое значение // Советское государство и право. - 1985. - № 12. - С. 106 - 111.
82. Уткина И.В. Заочное решение в гражданском процессе. - М.: ООО «Городец-издат», 2003. - 192 с.
83. Фазикош Г. Змагальний тип цивільного судочинства та вплив змагальних процедур на судові рішення // Право України. - 2002. - № 12. - С. 27 - 32.
84. Фастовець В. Чи все гаразд у новому ЦПК ? // Юридичний вісник України. - 2005. - № 14. - С. 8.
85. Фединак Л. Законодавство про міжнародну підсудність та підвідомчість цивільних спорів: окремі питання // Право України. - 1998. - № 11. - С. 143 - 146.
86. Фединак Л. Мирова угода як спосіб врегулювання цивільно-правових спорів: окремі питання // Право України. - 2003. - № 4. - С. 53 - 56.
87. Фурса С.Я., Фурса СІ. Адвокат у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006. - 448 с
88. Фурса С. Довіреність та інститут представництва в цивільному законодавстві, нотаріальному і цивільному процесі України // Право України. - 1999. - № 4. - С. 94 - 97.
89. Фурса С.Я., Цюра Т.В. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник (Серія: Процесуальні науки). - К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2005. - 256 с
90. Халатов С.А. Представительство в гражданском и арбитражном процессе. - М.: Издательство НОРМА, 2002. - 208 с.
91. Хотинська О.З. Преюдиціальність як прояв обов'язковості судових рішень // Вісник Академії адвокатури України. - 2005. - № 4. - С. 37 - 42.
92. Хотинська О.З. Судовий наказ як особлива форма судового рішення // Вісник Академії адвокатури України. - 2005. - № 3. - С. 34 - 37.
93. Хутыз М.Х. Понятие сторон в гражданском процессе // Советское государство и право. - 1981. - № 11. - С. 115-119.
94. Черняк Ю.В. Міжнародний цивільний процес: проблеми правового регулювання в Україні // Вісник Академії адвокатури України. - 2005. - № 4. - С. 48 - 51.
95. Чванкін С.А. Юридична природа представницької функції органів прокуратури за перспективним законодавством України // Часопис Київського університету права. - 2005. - № 3. - С. 129 - 133.

12. Інформаційні ресурси

<http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України.

<http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України.

<http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль – оцінювання за результатами практичних занять.

Контроль самостійної роботи – захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань.

Підсумковий контроль – залік, іспит

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни